

Vild natur og Biodiversitet
J.nr. 2024 - 4040
Ref. STAKR
Den 6. september 2024

**Dagsorden for møde i Vildtforvaltningsrådet torsdag den
3. oktober 2024 kl. 15:00 til 18:00, Hotel Søpark,
Vestergade 29, 4930 Maribo**

1. Godkendelse af dagsorden	
<i>Til godkendelse</i>	
2. Jagttidsrevision	
<i><u>Resumé:</u> Henrik Bertelsen orienterer om status på jagttidsrevision, herunder på pibeand, spidsand samt skeand jf. EU's NADEG</i>	
<i>Til orientering</i>	
3. Hjorteforvaltning	
<i><u>Resumé:</u> Jan Eriksen orienterer om status for arbejde i national hjortevildtgruppe</i>	
<i>Til orientering</i>	
4. Invasive pattedyr	
<i><u>Resumé:</u> MST orienterer om status på invasive pattedyr, herunder sika, mårhund, mink og vaskebjørn.</i>	Se bilag 1
<i>Til orientering</i>	
5. Etik og jagt	
<i>Jan Eriksen orienterer om status på drøftelserne om etik og jagt fsva. temaerne hegning, jagtpraksisser samt jagtetiske regler og den tilhørende arbejdsgruppe (forslag til kommissorium eftersendes).</i>	
<i>Til drøftelse og beslutning af deltagerkreds.</i>	

6. Arter: Ulv og kirkeugle	
<i>Resumé: Jan Eriksen orienterer om status på arbejdet i ulvegruppen. Henrik Bertelsen orienterer om status på kirkeugleprojektet.</i>	Se bilag 2
<i>Til orientering</i>	
7. Jagttegnsudvalget	Se bilag 3
<i>Resumé: Claus Lind orienterer om status på arbejde i jagttegnsudvalget</i>	
<i>Til orientering</i>	
8. Meddelelser	
9. Orientering	
Orientering fra formanden	
Orientering fra rådsmedlemmerne	
Orientering fra Miljøministeriet	
10. Kommende møder	
Torsdag den 5. december 2024	
11. Eventuelt	

Bilag 1

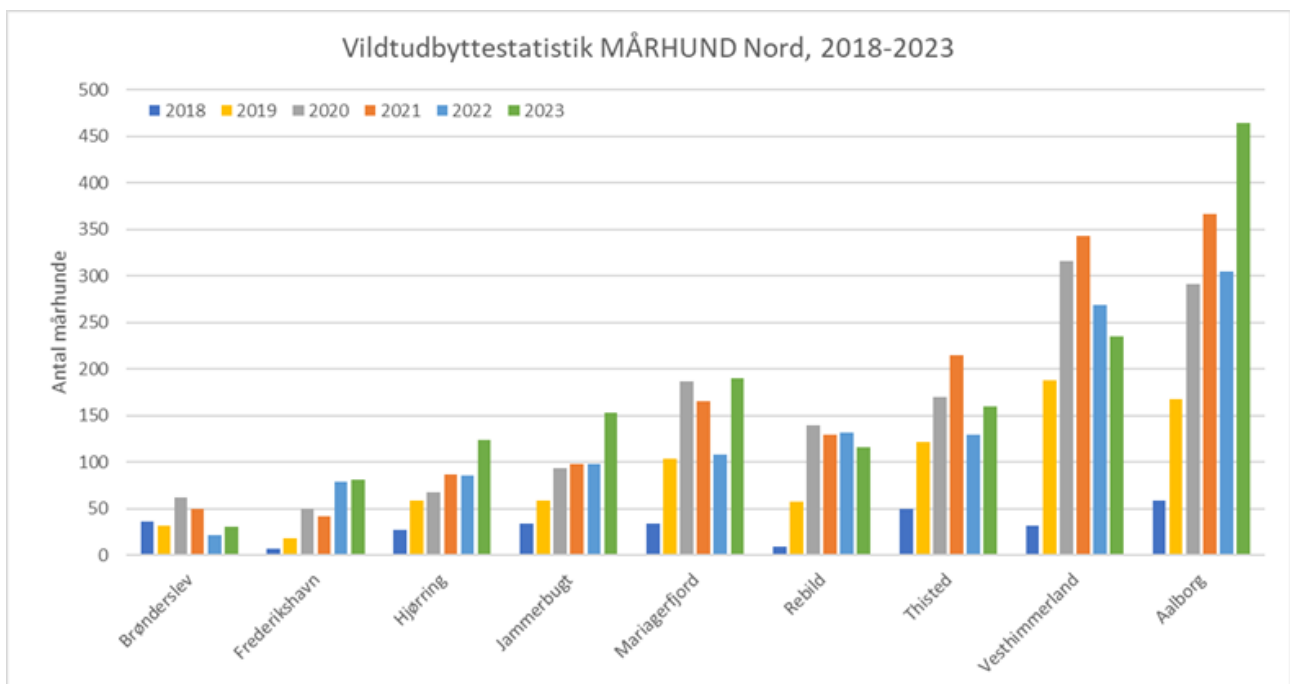
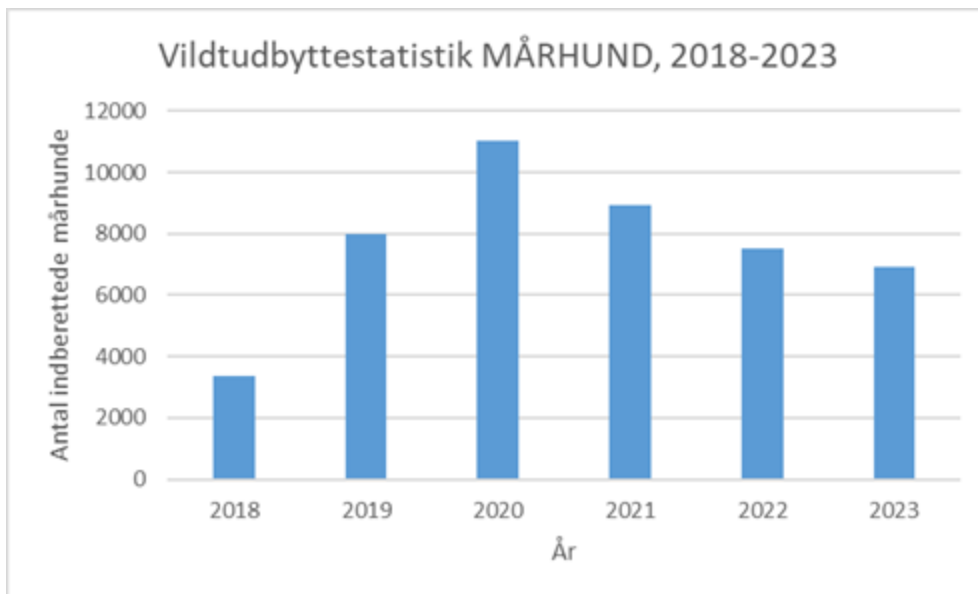
MÅRHUND – kun i jyske kommuner.

Antallet af indberettede mårhunde fortsætter med at falde for 3. år i træk – og det er til trods for at bredere indsats i mange områder.

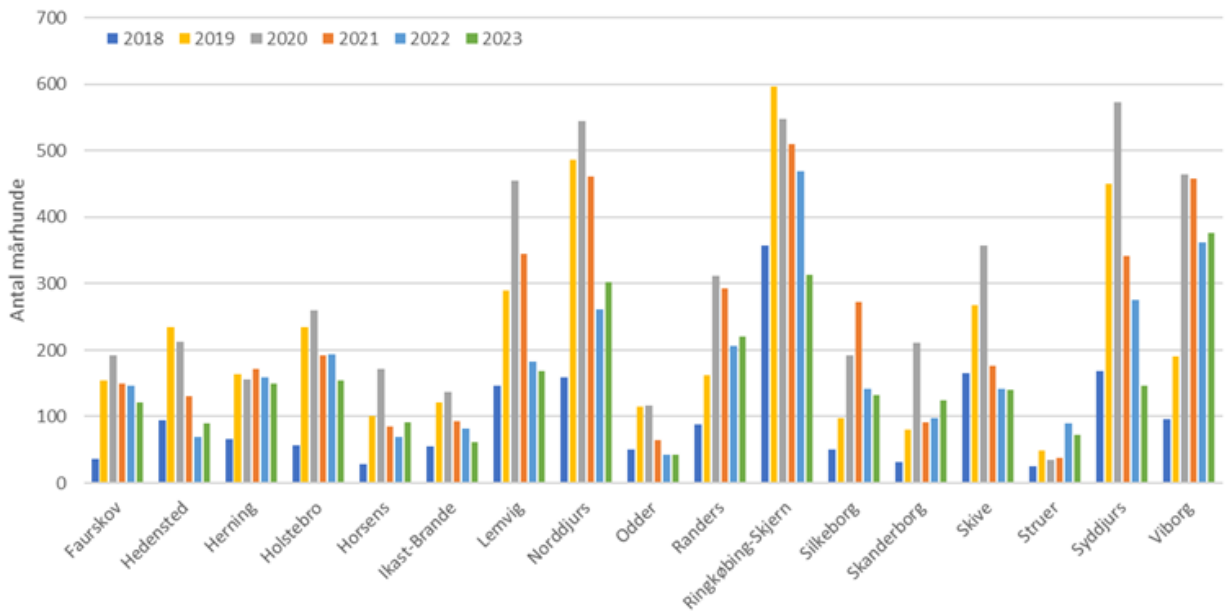
I mange af kommunerne i Nord, er der noteret en stigning i antallet af baitpladser og med tiltrækning af nye jægere. Det har også resulteret i stigning i antallet af nedlagte mårhunde i flere Nordjyske kommuner.

I Midtjylland er indsatsen fastholdt

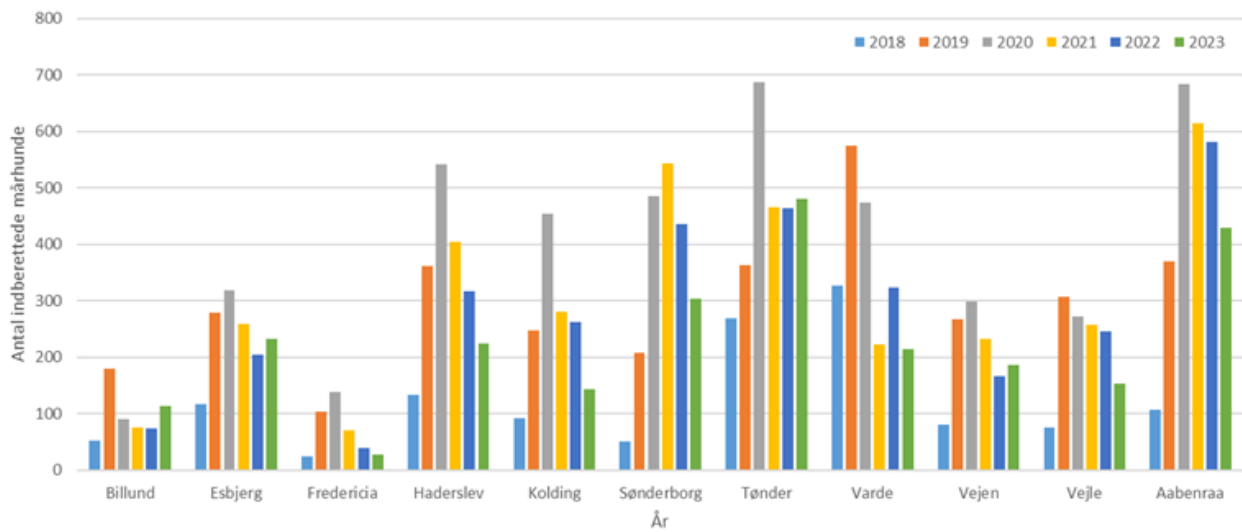
I Sydjylland ses det tydeligt, at indsatsen i alle kommunerne er fortsat høj, og kun grænsekommunerne kan ikke få antallet af mårhunde ned i samme takt som de øvrige.

Vildtudbyttestatistik MÅRHUND Midt, 2018-2023

Vildtudbyttestatistik MÅRHUND Syd, 2018-2023

Bilag 2

Arter og Naturbeskyttelse
J.nr. 2019 - 9246
Ref. angrj
Den 30. august 2024

Referat fra møde i VFR's ulvegruppe d. 20. juni 2024

Tilstede:

Jan Eriksen (formand), Bo Håkansson (Danmarks Naturfredningsforening), Johan Husfeldt (Friluftsrådet), Knud Flensted (Dansk Ornitologisk Forening), Rune Juelsborg Karsten (Naturstyrelsen), Peter Lyhne Højberg (Miljøstyrelsen), Sabrina Lejlann Jensen (Miljøstyrelsen), Lasse Jensen (Miljøstyrelsen), Andrea Gross Jacobsen (Miljøstyrelsen)

Med på Skype:

Rikke Bruun Pedersen (Danmarks Jægerforbund)

Fraværende:

Karen Post (Landbrug & Fødevarer), Tanja Blindbæk Olsen (Dansk Skovforening), Michael Carlsen (Dyrenes Beskyttelse)

Dagsorden:

1. Velkomst og godkendelse af dagsorden
2. Refleksioner over besøget i Klelund Dyrehave
3. Status på ulvebestanden
4. Status på ulveangreb på husdyr og tilskud til ulvesikring af hegn
5. Status på den politiske proces om ulvens beskyttelsesstatus i EU
6. Status på Fødevarerstyrelsens regler om husdyrholders forpligtigelse til sikring af husdyr mod bl.a. angreb fra rovdyr
7. Vildtforvaltningsrådets forslag til forvaltningsplan for ulv, herunder forslag til operationelle mål
8. Artikel 17 afrapportering
9. Næste møde
10. Evt.

Ad 1)

Jan efterspørger tilføjelse af nyt pkt. 8 vedr. status for afrapportering af ulv iht. artikel 17. Punktet medtaget på dagsorden.

Dagsorden Godkendt.

Ad 2)

Gruppen tilkendegiver, at det har været en interessant oplevelse at besøge Klelund Dyrehave.

Johan undrer sig over, at det er et bevidst fravalg at inddrage lokalbefolkningen i parkens udvikling. Gruppen er enig i, at formidling er en vigtig del af arbejdet med naturoplevelser. I forbindelse med taksigelsen for ulvegruppens mødeafholdelse på Klelund, følger Jan op på gruppens forslag vedr. øget formidlingsindsats mht. naturoplevelser i Klelund Dyrehave.

Ad 3)

Lasse orienterer om status på ulvebestanden, herunder at der er observeret fem diegivende tæver i 2024. I Lønborg- og Nørlund-reviret er det for tidligt at sige, om der er kommet hvalpe, mens der i Lille Vildmose-reviret ikke er noget, som tyder på, at der er kommet hvalpe.

Bo spørger, om det kan give mening at afspærre yngleområder og tilkendegiver, at håndhævelsen vedr. forstyrrelse af ynglende ulv bør strammes op.

Rune og Lasse understreger, at der ml. NST og MST er en aftale på området, og at retningslinjerne på området følges. Der tages udgangspunkt i notat fra DCE om "Ulves sårbarhed i yngletiden". Man kan i særlige tilfælde afspærre yngleområder jf. § 27 i naturbeskyttelsesloven, og hvis det politisk ønskes, kan man afspærre forlods. Rune understreger, at man ikke må overimplementere som statslig myndighed, og at vurderingen skal holdes op imod at begrænse offentlighedens adgang.

Johan understreger at det er vigtigt med en faglig vurdering, hvis man skal afspærre forlods.

Knud foreslår en forsøgsordning med tidsbegrænset afspærring i områder med ynglende ulv eller et 'safe space' for ynglende ulv. Jan foreslår en eksperimentel tilgang til forstyrrelsesfri zoner i Stråsø, hvor ulve er forsvundet fra. Rune henviser til Vind Hede ved Stråsø, hvor der siden 1943 har været fredning af et knap 700 hektar stort område, hvor ulven trods adgangsforbud ikke har valgt at yngle. Sabrina understreger, at afspærring skal fortolkes restriktivt ift. regler om adgangsbegrænsning.

NST og MST afdækker mulighederne for at afspærre yngleområder i henhold til habitatdirektivet, og om der er et politisk ønske om at afspærre yngleområder yderligere. Ulveovervågningen er essentiel ift. afspærring af yngleområder, med mindre man afspærre forlods.

Bo efterspørger tal på kryptisk dødelighed for ulve i Danmark. Lasse fremsender tal herfor til gruppen.

Ad 4)

Lasse orienterer om stigning i ulveangreb i fra 2023 til 2024. Lasse understreger, at der først pr. 24. januar 2024, har været mulighed for at søge om tilskud til ulvesikring af hegn i hele Jylland, hvorfor der muligvis er et efterslæb på ulvesikring af hegn i dele af Jylland, og de øgede angreb muligvis delvist kan tilskrives dette. Lasse orienterer desuden om, at stigningen kan forklares som følge af den stigende ulvebestand. Der har endnu ikke været angreb bag fungerende ulvesikrede hegn.

Bo efterspørger opgørelse over husdyrholdere, som trods gentagne dokumenterede ulveangreb, ikke har søgt om tilskud til afværgeforanstaltninger. Lasse orienterer om, at der i

2024 er tre dyreejere, som trods gentagne angreb ikke har søgt om tilskud til afværgeforanstaltninger.

Andrea orienterer om status for 2. ansøgningsrunde 2024 vedr. tilskud til ulvesikring af hegn. Der er i 2. ansøgningsrunde modtaget 16 ansøgninger, og ansøgningsbeløbet er mindre end i 1. ansøgningsrunde. Bo giver en positiv tilbagemelding på hegnsordningen, og foreslår at NSTs ulvekonsulenter kan formidle om tilskudsordningen, når de er ude på besigtigelser. Knud foreslår, at man også kan benytte sig af at få husdyrholdere til at sprede ordet mellem hinanden.

Rikke har en forespørgsel på omsætning af de midler, som der ikke måtte være afløb for vedr. tilskud til ulvesikring af hegn. Lasse orienterer om, at midlerne er øremærket kompensation og tilskud, og at DNA-prøver tages ved formodet ulveangreb, når det vurderes relevant.

Ad 5)

Sabrina orienterer, at da det er en politisk beslutning, er det primært Departementet, som har kørt processen vedr. forslag om nedjustering af beskyttelsen af ulv på Bernkonventionen. Regeringen støtter op om forslaget. Hvis forslaget skal vedtages, kræver dette et kvalificeret flertal ved det stående råd i december 2024. Sabrina tilkendegiver, at det er meget usikkert, om ulvens beskyttelsesstatus nedjusteres til december.

Der falder dom i Case C-601/22) i juli 2024. Sabrina fremsender gruppen link til afgørelsen, når denne er truffet.

Ad 6)

MST har været i dialog med Fødevarestyrelsen i forbindelse med implementering af direktiv 98/58/EF.. Bestemmelsen i direktiv 98/58/EF, der vedrører beskyttelse mod rovdyr er gennemført i dyreartsspecifikke bekendtgørelser for kvæg, grise, slagtekyllinger, æglæggende høner m.v. og slagtekalkuner.

" Bestemmelsen har i de nævnte bekendtgørelser en ordlyd, der svarer til ordlyden i direktivet, dog således at "når det er nødvendigt og muligt" er erstattet med "bedst muligt". Det er ikke fastsat supplerende danske regler om, hvordan de landbrugsdyr, der holdes udendørs, konkret skal beskyttes mod de forskellige arter af rovdyr, herunder rovfugle, der findes i den danske natur. Det er derfor op til den ansvarlige for dyrene at tage stilling til, hvilke beskyttelsesforanstaltninger der er hensigtsmæssige og mulige i forhold til de holdte dyr, og i forhold til hvilke rovdyr der er i det konkrete område, samt hvor stor risikoen for angreb er" ¹.

Fødevarestyrelsen har ingen konkrete eksempler på håndhævelse ift. beskyttelse af husdyr mod ulv. Det er op til dyreejer, at foretage de nødvendige afværgeforanstaltninger. Sabrina orienterer om, at der er øget opmærksomhed ved Fødevarestyrelsen vedr. beskyttelse af husdyr mod ulv.

Bo understreger, at Fødevarestyrelsen kan give påbud i sager om beskyttelse af husdyr mod ulv, og at DN har et ønske om, at ulvekonsulenter også kan give påbud om opsætning af

---

¹ [MOF Almdel endeligt svar på spørgsmål 505 MOF alm del svar på spm 505pdf \(ft.dk\)](#)

ulvesikret hegn - med henvisning til gentagne ulveangreb, hvor dyreejer ikke søger om tilskud til afværgeforanstaltninger. Naturstyrelsen har ikke bemyndigelse til at give sådan et påbud.

Sabrina undersøger muligheden for, at Fødevarestyrelsen kan deltage på næste møde.

Knud efterspørger, hvad Fødevarestyrelsen må oplyse om ved ulveangreb.

Jan foreslår, at en repræsentant fra Fødevarestyrelsen inviteres, og at punktet medtages på næste ulvegruppemøde.

Ad 7)

Jan fortæller at forvaltningsplan 2.0 ikke implementeres i sin fulde form, og melder om lav fremdrift på de forslag som rådet kommer med.

Jan foreslår en fuld gennemgang af forvaltningsplanen på næste møde og evt. drøftelse om revidering. MST bistår på næste møde med svar på, hvad der er sket på de konkrete punkter.

Ad 8)

Jan orienterer om at ulv umiddelbart ikke kommer på checklisten.

MST orienterer ulvegruppen når departementets melder ud hvorvidt ulv kommer på checklisten (artikel 17 afrapportering) samt EU's referenceliste.

Ad 9)

Næste møde afholdes d. 14. november 2024 hos MST i Odense med forbehold for datoen, da der afventer udmelding fra de fraværende mødedeltagere om mulighed for deltagelse på den foreslåede dato.

MST udsender mødeindkaldelse.

Ad 10)

Rune orienterer om, at siden NSTs deltagelse på faunakriminalitetskollokviet i januar 2023 har NST været i dialog med politiet og Rune beretter, at han oplever forbedret samarbejde mellem myndighederne. NST har aftalt med politiet, at de gerne må henvende sig til NST ved sager om faunakriminalitet.

Knud tilkendegiver ønske om vagttelefon hos Vildtkonsulenterne i weekenderne, så at der er mulighed for indberetning om faunakriminalitet alle ugens dage. Jan tager dette forslag med videre.

Jan orienterer om skærpelse af straf inden for den nuværende ramme for faunakriminalitet. [efterfølgende er det taget af det kommende lovprogram/JE].

Bilag 3

Arter og Naturbeskyttelse
J.nr. 2024-21342
Ref. ALARS
Den 18. september 2024

Beslutningsreferat – Første møde i jagttegnsudvalget under VFR

Tid: 16. september 2024

Sted: Miljøstyrelsen Odense

Deltagere

- Claus Lind Christensen, Formand, Danmarks Jægerforbund
- Peter Busck, Dansk Skovforening
- Henrik Bertelsen, Landbrug & Fødevarer
- Flemming Torp, Friluftsrådet
- Lars Thune Andersen, Danmarks Jægerforbund
- Knud Flensted, DOF
- Søren Egelund, Miljøstyrelsen
- Anders Larsen, Miljøstyrelsen, sekretær

Dagsordenspunkter

- Velkommen ved formanden for udvalget, herunder gennemgang af kommissorium ved Claus Lind Christensen.
- 10 år med den nuværende jagtprøve og øvrige uddannelser set fra lovgivers side; hvorfra og hvorhen ved Søren Egelund, Miljøstyrelsen.
- Jægerne og instruktørernes uddannelser i dag, herunder efteruddannelse, videreuddannelse, videoer, potcasts, m.v. ved Lars Thune Andersen Danmarks Jægerforbund.
- Undersøgelse af Jægerne ønsker, holdninger, m.v. til uddannelse. Kort præsentation af tidligere udarbejdet undersøgelse, ved Anders Larsen, Miljøstyrelsen.
- Målbilledet – fælles drøftelse af forventningen til fremtidens jægere, - nye som erfarne.
- Videre proces
- Eventuelt

Referat

Ad Velkommen ved formanden for udvalget, herunder gennemgang af kommissorium ved Claus Lind Christensen.

Formanden bød velkommen og præsenterede dagsordenen for dagen.

Ad 10 år med den nuværende jagtprøve og øvrige uddannelser set fra lovgivers side; hvorfra og hvorhen ved Søren Egelund, Miljøstyrelsen.

Søren Egelund præsenterede et kort overblik over de seneste 10 års undervisning og generelle erfaring med jagtprøverne og øvrige uddannelser. Der var en kort drøftelse af tilgangen til Søfartsstyrelsens undervisning og deres måder af afholde eksamen på. Det aftales, at der tages kontakt med søfartsstyrelsen for at indhente deres tilgang til undervisning og eksamen inden for fx VHF radiocertificering.

Ad Jægerne og instruktørernes uddannelser i dag, herunder efteruddannelse, videreuddannelse, videoer, potcasts, m.v. ved Lars Thune Andersen Danmarks Jægerforbund.

Lars Thune Andersen præsenterede kort jægerne og instruktørernes uddannelser i dag og der var en kort drøftelse af emnet uden beslutninger.

Ad Undersøgelse af Jægerne ønsker, holdninger, m.v. til uddannelse. Kort præsentation af tidligere udarbejdet undersøgelse, ved Anders Larsen, Miljøstyrelsen.

Anders Larsen præsenterede kort de overordnede teamer og diskussioner som fra en rapport Miljøstyrelsen tidligere havde fået udarbejdet vedrørende uddannelse og information til jægerne. Der var en drøftelse af uddannelse, herunder sværhedsgrader af jagtprøven, mv. Det aftales, at Miljøstyrelsen forsøger at fremskaffe statistik vedrørende de spørgsmål aspiranterne fortrinsvist svarer forkert på / dumper på.

Ad Målbilledet – fælles drøftelse af forventningen til fremtidens jægere, - nye som erfarne.

Der var en bordet rundt drøftelse, hvor gruppens medlemmer præsenterede deres overordnede tanker og indhold i forhold til det videre arbejde;

Peter Busk; (ikke prioriteret rækkefølge)

- "Licence to operate" er vigtigt. Det skal med jagtens prøver sikres, at jagten kan opretholde en høj grad af social accept og tillid i det brede samfund
- Udfordringer med aktindsigt i jagtprøvespørgsmål skal håndteres, så det også i fremtid sikres at der står en faglig respekt om uddannelsen til jæger.
- Jagtprøven er et øjebliksbillede af kompetencer. Løbende prøver kan være en mulighed for løbende at dokumentere sine færdigheder, fx riffelprøve hert 5. år.

- Vigtigt at sikre en sund konkurrence om afholdelsen af jagtens prøver, således at frugten bliver en høj kvalitet i undervisningen.

Flemming Torp; (ikke prioriteret rækkefølge)

- Ønsker styrket deltagelse i nyjægerjagter. Erfaringerne herfra anses gode og en oplagt måde at lære om etik på.
- Det bør overvejes om der skal være en selvstændig uddannelse hvor hver type af jagtform en jæger ønsker at praktisere. For at holde en høj standard og tillid i befolkningen skal barren for at bestå uddannelser sættes højt. Man skal kunne se "den brede befolkning i øjnene".
- Godkendelser til forskellige jagtformer med 5 års intervaller bør overvejes. Dette for at opretholde "samfundskontrakten" med det brede samfund.
- Der bør være en karansperiode fra man har gennemgået et kursus til man går til eksamen, fx på 4 uger. Det reducerer udenadslæren, idet man tvinges til kunne huske materialet.
- Der bør laves meget konkrete undervisningsplaner, hvor det ret minutiøst fremgår hvad aspiranten forventes at blive undervist og eksamineres i. Gerne med udførligt timetal anført for hvert emne. Det skaber klarhed over forventningerne.
- Der kan med fordel laves en efteruddannelse af instruktørerne.

Henrik Bertelsen; (ikke prioriteret rækkefølge)

- Ønsker ikke at jagtens prøver nødvendigvis skal blive sværere. Jagt er ikke tjent ved at få et elitært præg. Jagten skal være for alle.
- Det bør efterstræbes at der kommer en større generel forståelse for jagt ind i uddannelsen til jæger, herunder naturforvaltning, etc. Det skal ikke bare være lovstof og kaliberkrav.
- En tilbageværende krav om prøve for at kunne udøve en jagtform, ses i lighed med kørekortet ikke som en nødvendighed. Men efteruddannelse er vigtigt og det er vigtigt at "nutte" jægerne til dette. Efteruddannelse behøver ikke nødvendigvis at skulle slutte med en prøve.
- Det obligatoriske riffelskydeforløb opleves som en succes og fremgangsmåden kan bringes i spil i forhold til andre jagtformer.

Knud Flensted; (ikke prioriteret rækkefølge)

- Den generelle opfattelse er, at det er for let at få jagttegn og beholde det efter overtrædelser. Man bør ikke kunne få jagttegn over nogle relativt få dage. Bedre at jagttegnet tages løbende over fx vinterhalvåret og gerne med flere ekskursioner.
- Ser gerne en genopfriskningsprøve til jagttegnet – fx hvert 10 år, således at man beviser at man stadig har fagligheden.
- Artsgenkendning er meget vigtigt og ikke tilstrækkelig på nuværende tidspunkt. Det er vigtigere at jægerne kan kende arterne fra hinanden end at de kan afstandsreglerne for skydetårne.
- For at styrke artsgenkendningen kunne man som led i jagtprøven kræve et antal ekskursioner ud for at se og ikke mindst høre på fuglene.

Lars Thune (ikke prioriteret rækkefølge)

- Vigtigt at befolkningen til stadighed opretholder respekten og tiltroen på jagtprøven og her skal det sikres at kvaliteten er i top også for de meget kommercielle udbydere af jagttegn.
- Sværhedsgraden af jagtprøven opfattes som passende, men der må gerne komme et styrket element af naturforståelse.
- Anses at en løsning med digitale prøver bør undersøges nærmere. Fx i en konstellation hvor der på forhånd findes 2-3.000 spørgsmål, som tilfældigt kan dukke op til en prøve. Det vil tivnge aspiranter til at sætte sig grundigt ind i stoffet. Så mange spørgsmål kan ikke læres uden ad. Digitale prøver vil også sikre en bedre statistik fra prøverne.
- Våbensikkerhed er et vigtigt emne i undervisningen.
- Obligatorisk haglskydeforløb er noget der bør overvejes. P.t. opleves det at mange går til haglskydeprøven med fejl der skal "aflæres". Det er bedre at lære det ordentligt fra start.

Ad Videre proces

Det aftales, at;

- at Miljøstyrelsen forsøger, at drøfte uddannelse med Søfartsstyrelsen samt skaffe statistik vedrørende jagtprøverne (nævnt tidligere)
- DJ undersøger erfaringer med Digitalt jagttegn i Norge.
- Claus Lind sørger for at der bliver indkaldt til opfølgende TEAMS møde.
- Om muligt skal der sigtes på et notet med beskrivelse af de overordnede linjer for arbejdet til VFR decembermøde.
- Jagtlærerforeningen kan med fordel inviteres med på et møde. Tilsvarende kan prøvesagkyndige fra Naturstyrelsen samt evt. repræsentanter fra Søfartsstyrelsen.

Ad Eventuelt

- Peter Busck nævner, at der har været stillet spørgsmål ved formandens habilitet i forhold til nærværende opgave. Udvalget så ikke en udfordring i dette, da det er et samlet VFR, der træffer endelige afgørelser.